

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poștă în laștrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie s'eu linia, cu litere mărunte garmond, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai ușoru prin assemnatiunile poștei statului, adredate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 66.

Sibiu, 16/28 Augustu 1878.

Anulu I.

otulu motivatu alu minoritati datu în conferenț'a afegatoriloru romani

țienuta în Sibiu în 8/20 Iulie 1878.

(Urmare și fine.)

Facia cu aceste scaderi și urmări rele ale oliticele passivității se recomanda politic'a activității, indigitata la începutu prin următoarele motive:

1. Déca pentru acésta politica n'ar ecsista altu otiviu, totuși ecsperienț'a de 10 ani ai politicele de assivitate, care a adusu asupra Romaniloru numai aune și calamități trebuie se indemne pe fiecare mu cugetatoriu a medită asupra întrebării, ôre nu r fi consultu de a cercă o alta cale, spre a ajunge a scopu, adeca a elupt'a pretensiunile îndreptatite le Romaniloru.

Pentru fiecare omu cu judecata se presenta necesitatea, de a schimba în politic'a o cale, care n restimpu de 10 ani a avutu numai conse- intie rele.

Deci abstragendu dela alte cauze acestea considerante, de sine însuși motivéza trecerea Romaniloru din Transilvani'a dela politic'a passivității la politic'a activității. Sunt inse și alte motive.

2. Parasindu politic'a passivității nu vomu nai potea fi priviti cu dreptu cuventu, ca inamici ai statului și prin consecința avemu dreptu a astepta, că neci se nu mai fimu tractati ca atari și că ostilitatea îndreptata până acum în contra noastră, se incete.

Déca inșu cu tôte acestea și preste asteptare și atunci vomu fi persecutati din partea Unguriloru, atunci celu pucinu nu voru mai avea scusa pentru atacurile îndreptate în contra noastră, iara noi vomu avea ocașiune a ne plange în parlamentulu țierei, a contra asupririloru comise pe nedreptu asupra noastră, și déca reprezentanți'a țierei ar remanea surda la plangerile noastre, le va audi Europ'a, care lupu ecsperiențele tempului recentu, suntemu în dreptatiti a crede, nu va permite că unu poporu atātu de capabilu de cultura și atātu de plinu de viația se fia maltratatu și mortificatu fara de nici o cauza, din partea altui poporu.

Afara de acestea, de ôre ce politic'a activa acceptéza terenulu datu pentru lupt'a constitutională, acésta politica este unic'a, care ne ar potea duce la o conplanare cu Ungurii, cu cari suntemu legați prin interese de ecsistentia.

Se nu se reflectese, ca întielegerea între Romanii și Ungurii ar fi imposibila, fiindca noi acésta nu o credemu, nu o potemu crede, déca acésta întielegere între Romanii și Ungurii ar fi într'adeveru imposibilitate, atunci perirea acestoru două popóre aru fi decretata și sancționata.

Adeveratu este, că sunt inșu multe motive de antipathii, care create și nutrite prin intemplantrele trecutulu, au despartitu și despartu aceste două popóra, dara totu atātu de adeveratu este, că, odata convinsi despre interesele vitali dela care depinde ecsistinti'a acestoru două natiuni, suntemu datori cu ori și ce pretiu se delaturamu acele antipathii, pentru a ajunge încetu încetu la o conplanare atātu de salutara atātu pentru unii câtu și pentru alții.

Lupt'a va fi grea, pre langa o vointi'a tare, inse nu va fi fara succesu.

3. Politic'a activa este cu multu mai practicabila decâtu cea passiva. Este lucru cunoscutu și ecsperienț'a, ba întréga natura ne constata, că, aceleasi fortie întrebuintiate în modu activu au mai mare succesu decâtu déca acelea voru remanea passive.

De aci resulta, că cu câtu cineva dispune de fortie mai pucine, cu atātu ecsista pentru acesta mai mare necesitate, că elu se isi foloséca acele fortie în modu câtu se pôte de activu, déca voiesce se elupte vre unu succesu.

Anume noi Romanii din Transilvani'a, cari prin nefavorulu tempului inșu constrinsi se remanemu inapoi în tôte directiunile suntemu avisati, mințea sanatoșă ne dictéda, că tôte fortiele nostre se le întrebuintiamu în tôte directiunile câtu mai activu, pentru că neintreruptu, fia în directiune culturală, economică s'eu politică se ocupamu terenulu pre care până acuma nu l'amu ocupatu, opriti de împrejurările trecutulu vitregu.

Activitate da viația, passivitatea este mórte.

4. În fine déca prin politic'a activa n'amu castig'a altu folosu, unu lucru potemu castiga, dara acesta este de mare pretiu, adeca prin politic'a activa vomu salva poporul nostru, că se nu mai cadia prada și jertfa corupțiunei straine.

Déca unu deputatu unguru s'eu ovreu a cadiatu în alte cercuri de alegere, atunci scaparea lui sunt cercurile romanesti de alegere din Transilvani'a.

Acésta situațiune degradatóre pentru natiunea romana trebuie se incete.

Pentru acestu scopu este necesitate, că întieginti'a romana, conducatorii cei naturali ai poporului romanu se se puna iara în fruntea trebei la alegeri și asia se restituie strensa legatura ce a ecsistatu mai înainte între poporul romanu și întieginti'a sa.

Am disu și o repetu ca va costa multe lupte, pentru acésta pretiulu luptei este inșu mare, este restituirea ecsemplarei discipline politice, de care s'a bucuratu natiunea romana înainte de passivitate și succesulu pre langa energi'a cuvenita va fi neevitabilu. Nu potemu închei'a acésta motivare fara a reflecta la singurul motivu de natura mai seriôsa, de care se folosescu passivisti pentru apărarea passivității și acestu motivu taie în dreptulu de statu.

Ni se dice, că déca am lua parte la alegerile dietali, amu recunôscé tacendu, că uniunea Transilvaniei cu Ungari'a ar posedé și consimțimentulu nostru; noi nu am potea face inse acésta, fiindca autonomi'a este cestiune natională romanéscă, este identica cu ecsistinti'a natiunei romane.

Déca ecsistinti'a natiunei romane ar depinde dela autonomi'a Transilvaniei, ar fi fôrte tristu pentru noi Romanii, noi inse nu credemu acésta.

Natiunea romana este cu multu mai mare și mai latita decâtu contienu confiniile Transilvaniei, noi Romanii transilvaneni nu facemu nici o jumătate din numerulu tuturor Romaniloru din Austro-Ungari'a.

Prin urmare a salva ecsistinti'a natiunei romane prin autonomi'a Transilvaniei nu însemnéda alta, decâtu a ne salva numai pre noi cei din Transilvani'a și a jertfi pre ceilalti Romanii, cari din intemplantre nu au norocirea de a locui în Transilvani'a.

Acésta procedere ni se pare pucinu natională, ce are pucina considerare cătra frații nostri din alte parti.

Noi suntemu de parere, că cestiunea autonomiei transilvane nici nu este cestiune natională romanéscă, ci este cestiune care privește interesele tuturor nationalitatiloru conlocuitóre.

Déca noi Romanii amu avea speranț'a de a face majoritatea dietei transilvane amu dice și noi, că autonomi'a Transilvaniei se pôte în câtva cualifica de cestiune natională romanéscă.

Foisiór'a „Observatoriulu“.

Dona cuventari țienute cu ocașiunea adunarei gener. din anulu acesta a Asociatiunei Transilvane la Simleu.

Maritu Presidiu!

Prea Onorata Adunare!

Infantele micu, indulcitu de suculu vitale suptu din pieptulu mamei sale, fiindu că nu-i în stare de a 'și ce'sprimá simțiturile ânimei și sufletulu seu inocinte prin organulu cuventarei, în semnu de recunoscinț'a și radica ochii sei spre iubit'a sa mama carea 'lu-ține în bratia și ficandui în ai mamei celei grigitorie, li-se îmbratiosiéda și oglindeada în lumin'a ochiloru surisulu și lacrimile bucuriei. Asia stamu și noi membrii despartimentulu XI alu Asociatiunei transilvane în minutulu acestu solemn, ne aflamu în starea fericitulu infante încalditu și nutritu la pieptulu mamei sale; suntemu prunculu care nu scie vorbi, pentrucâ ânim'a noastră innôta într'o mare linu undulanta a simțiminteloru celoru mai pie si pline de recunoscinț'a și multiamita fiéscă; dar' nu scimu vorbi câte simțimu. Solenitatea acestui momentu ne face se amutimu asia, câtu celea ce le voiu ecsprima eu în numele acestui despartimentu, suntu numai unu picuru din marea simțiminteloru ânimei nostre. Si pentru ce? Pentru-câ în minutulu acest'a stamu facia cu un'a natiune, facia cu presentele și vițoriulu ei! De ôrece ochiulu ânimei nostre privesce în Prea onorata Adunare pre mam'a noastră natiune, care ne țiene în bratale sale, ne încaldiește la ânim'a sa și ne împrumuta potere și viția din sufletulu seu. Noi membrii despartimentulu XI suntemu infantele celu fericitu, dar' emotionatu de solenitatea momentulu, care ne potându-si dá spresiune fidela simțiminteloru sale fiiesci 'și ficșédia ochii plini de lacrimile multiamitei în ai mamei sale, și o saruta cu radiele luminei ochiloru plini de doru, credinț'a, spe-

ranț'a și amoru. Asia e Maritu Presidiu și prea onorata Adunare, noi membrii despartimentulu XI privimu, onoram și îmbraciamu pre acésta stralucita adunare că pre dulcea noastră mama natiune, insetata de cultura, dar' multiamita Ceriului! și pornita pre carier'a culturai și a creșterei poporului; pentru-câ limb'a noastră s'a luptatu bravându împedecari și greutati storcatórie de sudori crunte, la acelu gradu alu culturai, câtu nu numai e mandra natiunea noastră de a avé pre Asociatiunea Transilvaniei pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, de unu missionaru alu cultivarei limbei și literaturai, precum si alu poporului; ci și sororile ei adunate în congresulu limbiloru latine recunoscundu'i frumsetia originală și gradulu culturai înainte, i-au deferitu laurulu învingerei. Inșu unu agru numai atunci pôte fi bine cultivatu, déca are unu proprietariu grigitoriu, care încredintiédia cultivarea aceleasi unu economu zelosu și credinciosu și onoru dileri laboriosi. Mam'a noastră natiune romana e proprietariulu acelu grigitoriu, care neci persecutata de tempurile celea vitrege si s'gduita de furtunele seculare, nu 'si-a parasitu patrimoniulu seu, adecă limb'a și literatur'a, ci la sustinutu și aপরatu prin lacrimile și suspinurile strabuniloru nostri și l'a încredintiatu spre cultivare economulu seu credinciosu, adeca Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, care a chiamatu l'a labóre spre cultivarea terenulu limbei și literaturai romane pre membrii Asociatiunei pre insii fii natiunei. — Cultivarea fundamentală a unu agru âncă pretinde încordarea poteriloru, sacrificie și tempu; cu câtu mai vertosu dar' terenulu spirituale alu unei natiuni, care avuse unu trecutulu plinu de sufertintie, împedecari și lupte; ea pretinde în modu imperiosu intrunirea poteriloru spirituali si materiali a tuturor dileriloru natiunei, pretinde labóre neincetata și âncă nu numai sub durata unu deceniu, ci a unu secolu, si de n'amu gustá noi lucratori fructele laborei, ci mangaieti cu sperinț'a că le va gustá posteritatea, pre cum si noi gustamu fructele labórei și sudórei parintiloru nostri. — Inșu terenulu culturale alu unei

natiuni ai carei fii dileri cât'i chiama vócea natiunei un'a data cu abnegatiune de sine și sacrificie accurgu la loculu labórei, promite fructe manóse; și éta mam'a acea mangaiéta pre carea o asculta fii sei și 'i-întielegu vócea, e natiunea romana; pentru-câ éta fii iubitori de mama, éta dilerii cei laboriosi au accursu spre a luá parte la lucrările acestei onorate Adunari generale a Asociatiunei transilvane.

Dreptu-aceea am' onóre a saluta în numele despartimentulu a XI-lea pre Maritul Presidiu că pre economulu celu zelosu, er'pre prea onorata adunare că pre dilerii laboriosi ai terenulu și patrimoniulu culturalu alu natiunei romane, și rogu pre parintele îndurariloru, că se 'si-verse harulu seu cerescu preste Maritul Presidiu, preste acésta stralucita adunare, preste terenulu care 'lu-cultivamu în sudórea facei nostre, că asia Asociatiunea noastră se 'si-póta ajunge scopulu maretiu prefiptu, adeca cultivarea limbei și literaturai romane și regenerarea poporului romanu!

Alimpiu Barboloviciu,
Vicariulu for. eppescu alu Silvaniei și
Directoru desp. XI.

Maritu Presidiu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu!

Este un'a asemenare frapanta între viția spirituală cultivabile a unei natiuni și între viția vegetativa a unei gradini de arbori și plante fructifere bine organizata! S'eu ce este altu-ceva omenimea, decâtu una gradina de arbori și plante spirituale fructifere semenate prin drépt'a provedinției pre acestu pământu, pre acestu terenu alu labórei, nesuintieloru și lupteloru neintrerupte?! Dar' precum seméni'a arboriloru și planteloru din un'a gradina, numai asia pôte resari, prin de radecini, creșce, înfiori si aduce fructe dulci și manóse, déca le încaldiesce sórele prin radiele sale binefacutórie, asiá și seméni'a culturai în gradin'a spirituală a fiacarei natiuni numai atunci pôte se resara,

Din nenorocire acésta nu o potemu dice. Scimu că in diet'a transilvana dela anul 1863, candu nu potemu dice că amu fostu desfavorisati aflandune numai fatia de Sasi si lipsindu deputatii magiari cu totulu, Romanii abia au dispusu de o maiortate de 5—6 voturi, éra déca luau parte si magiarii, Romanii aru fi fostu in mare minoritate. Va se dica căta vreme va ecsista censu, natiunile neromane din Transilvani'a voru dispune de maiortate in diet'a tieriei, iara acésta maiortate va dispune chiaru in contra vointiei nóstre de sórtea tieriei.

Prin urmare sustienerea autonomiei transilvane nu depinde dela noi Romanii, éra déca nu depinde dela noi sustienerea acestei autonomii, este de prisosu a ne lupt'a noi singuri, fara consensulu celorlalte nationalitati conlocuitoare pentru recastigarea ei, fiindca maiortatea dietei fiindu neromana o voru respinge de câte ori o vomu castiga, indata ce ea nu consimte cu noi.

In privinti'a acésta suntemu de parere că, nu s'au potutu apará autonomi'a Transilvaniei mai reu, decâtu cualificanduse din partea nóstra de cestiune nationala romanésca, fiindca printr'acésta n'amu ajunsu alta, decâtu amu provocatu neincrederea si suspiciunea celorlalte nationalitati in privinti'a tendintiei nóstre privitoare la autonomi'a reclamata, cari chiaru din acésta cauza nu consintu cu noi in acésta cestiune.

Si noi tienemu, că autonomi'a Transilvaniei este folositoare si de doritu, inse nu numai pentru Romani, ci si pentru toate natiunile conlocuitoare.

Individualitatea istorica a Transilvaniei, referintie ei sociali, economice si de cultura, formata prin viatia autonoma de secolu si diverginti de ale Ungariei proprii, reclama tractare si administrare speciala. Deja au inceputu a se audi voci neromane, că Transilvani'a suferu prin centralizare, déjà simtu toti locuitorii necesitatea unei administrare speciale pentru acésta tíera; se incetamu de a destepta neincrederea conlocuitorilor nostri cătra autonomi'a transilvana prin aceia, că o cualificamu de cestiune nationala romanésca si potemu fi siguri că nu preste multu tempu toti locuitorii transilvani, fara deosebire de nationalitate, voru reclama cu staruinti'a acea autonomia ca o necesitate reclamata imperativu de interesele tieriei si de individualitatea istorica a acestei tieri.

Atunci nu credemu că se nu se satisfac acésta dorintia justa a unei tieri atátu de insemnata pentru statulu intregu, fiindca nu credem că Ungari'a se puna mai multu pondu pre patriotismulu Croatiloru, decâtu pre patriotismulu Romaniloru si alu celorlalte natiuni locuitoare in Transilvani'a.

Nicolau Strevoiu m. p.,
raportorulu minoritatiei.

List'a domniloru, care au participatu la conferinti'a nationala din 8/20 Iuliu a. c. in Sibiiu: Nicolau Popea din Sibiiu, Nicolau Fratesiu din Sibiiu, Visariionu Romanu din Sibiiu, Dem. Cuntianu din Sibiiu, Iulianu Filipescu din Brasiovu, Demetriu

se prinda radecini sanetóse, se-se prefaca in surcele de buna sperantia, se produca flori nevescedivere spre impletirea cununei gloriose, care se infrumsetiedie templele natiunei, si fructe gustuóse, care se-i dea nutrimentu spre sustienerea vietiei nationale, déca spiritele, ingeniurile si ámelele barbatiloru celebri ai unei natiuni intr'unu'á asociatiune literaria si culturala formédia unu sóre splendidu, care din inaltimea orisonului vietiei spirituale-culturale a natiunei se vibredie radiele sale binefacutórie preste gradin'a de cultura a natiunei. — Unu sóre că acela lucitoriu aparti in orisonulu de cultura alu natiunei romane inainte de acésta cu 17 anii prin intrunirea intelegintiei romane in Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. — Sórele, că lumin'a-i si splendórea-i se fia mai ramurita si bine facutória, are in giurulu seu miliarde de stele si planete, care tóte, si-percurgu calea loru conduse, luminate si incaldite prin sóre că regin'a corpuriloru celeste, asia si Asociatiunea transilvana are in cadrulu ei mai multu despartiamente, că totu-atátea stelisióre, dintre care Silvan'i'a formédia pre alu XI-lea. Insa de ce se apropia mai tare sórele de cutare planeta séu stelisióra, de acea 'i imprumuta aceleia mai mare stralucire si unu gradu de caldura mai potentiata. Astadi sa implinitu dorulu celu ferbinte alu despartimentulu XI-lea alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, alu acestei mici stele, care dela aparerea ei pre orisonulu culturiei nationale, de si departata dela Centrulu sórelui — totusi dela acél'a si-a imprumutatu si suptu viéti'a si lumin'a s'a; astadi se afla asi'a de fericita cătu insusi sórele a venitu la ea, s'a apropiatu de ea; ba in momentulu acestu solemnu, in semnulu recunoscentiei pentru lumin'a sciintiei si foculu iubirei primitu, — pana acuma — dela mam'a sóre, acésta stelisióra, ea a devenitu in pusetiunea fericita de a poté imbracia in sinulu seu pre mam'a ei dulce, carea o a nascutu, crescutu si o sustiene, adeca pre adunarea generala a Asociatiunei transilvane. Sórele si stelele de pre orisonulu universului suntu couduse prin dreptá atotuputinteli Creatoru, carui

Cuteanu din Sacadate, Sacharia Boiu din Sibiiu, Ioanu Iancu preotu, Romulu Crainicu preotu din Dobra, Demetriu Comsi'a din Sibiiu, Dr. D. P. Barcianu din Sibiiu, Eugenu Brote din Sibiiu, Ioane Buzdugu adm. protopopu din B. Dioseni, Alesandru Danciu proprietariu de mine, Atanasiu Usieriu proprietariu din Borgo-Suseni, Dr. N. Maieru prof. sem. din Sibiiu, Georgiu Baritiu, Antoniu Bechnitz comerciante in Sibiiu, Teodoru Crisanu, Dr. Nicolau Stoi'a, Ioane Popu, Grigorie Mateiu din Sibiiu, Parteniu Cosma din Sibiiu, Ioane Hannia din Sibiiu, Dr. Dem. Racuciu din Sibiiu, N. Strevoiu, M. Lazaru, Almasianu, A. Trombitiasiu, Ioanu Romanu jun., Dr. Borcia, Petra Petrescu, Georgiu Brateanu, Popa Radu, Vincentiu Grama din Fagarasiu, Dr. Aureliu Brote, M. Andreica din Campeni, Ioanu Gallu protopopu Abrudu, Absolonu Siarlea din Tiapu, Basiliu Petri din Sibiiu, Dionisiu Chondi adm. ppsc Mediasiu, Ioanu Hentesiu din Ocn'a Sibiiului, Teodoru Petrisioru prof. Blasiu, Gerasimu Candrea advocatu Campeni, Ioanu de Preda advocatu Sibiiu, Dr. Ilarion Puscariu, Ioanu Drocú adm. prot., Dr. Ios. Hodosiu, Dr. Moga, Ioanu Stoicutia parochu Sasciori, Ioanu Mihu parochu Cacova, Lazaru Negrila invetiatoru in Sibiiu, Isaia Oprisioru invetiatoru in Ocn'a, Nicolau Popescu prof. Blasiu, Dr. Nemesiu advocatu, Agay advocatu, Duvlea adv., Nicolau Cristea, I. Predovicu, Mihailu Iekimu, E. Macellariu, Ioanu Romanu adv., Basiliu Harsianu adv., Paulu Dunc'a cons. gub., Ioane Ratiu, Georgiu Crisanu parochu gr. or. Mediasiu, Nicolau Siustai adv., Cornelu Tobiasu, Moise Toma Sibiiu, Simeonu Popescu Sibiiu, Dr. A. P. Alessi, Naseudu.

O missiune ungrésca la Bucuresci.

Ne grabimu a reproduce urmatórea corespondintia ce ii se tramite din Bucuresci diariului „Politik“ din Prag'a si a atrage seriósa atentiu a cetitoriloru nostri asupra interesantulu ei cuprinsu.

Bucuresci, 17 Augustu 1878. „Generalu-consululu austriacu d. Zwiedenek, care isi luase unu congediu mai lungu, dupa pucine dile éra si s'au intorsu aicea din Vien'a. Deodata cu densulu sosira si doua persóne de incedere ale d. Tisza si fara indoiala, ca si ale comitelui Andrassy, intr'o missiune secreta. Ambi sunt unguri néosi, unulu este deputatu ungrésca éra celu de alu douilea membru alu casei magnatiloru din B.-Pest'a. Si propriulu nostru agentu in Vien'a, d. Balacénu, o persóna fórté suspecta diu caus'a starei sale finantiare cu totulu derangeata si cunoscutu ca unu partisanu devotatu alu comt. Andrassy, petrece de presentu aicea. Se presupune, ca toti acesti d-ni lucra la unu planu comunu si secretu si ca voiescu se intrebuintiese absenti'a ministrulu in presiedinte Ioanu Brateanu, ca se castige Romani'a pentru politic'a magiara si ca in modulu acesta se se sacrifice fara nici-o crutiare interesele a trei milióne de romani aflatori in Transilvani'a, Banatu si Bucovin'a. Dara

tóta fiintia — in semnu de multiamita si recunoscentia — se inchina; ér Asociatiunea Transilvaniei cu un'a intieleptiune rara este condusa prin Maritulu Presidiu si oficialii centrali. Dreptu aceea si Comitétulu arangiatoriu pentru primirea acestei adunari generale in numele despartimentulu acestei stelutie neinsemnate — are onóre a se inchiná acestui sóre stralucinde alu Culturiei romane, Maritulu Presidiu alu Asociatiunei transilvane, rogându'lu se binevoiesca a primi spressiunea salutariloru nóstre bineventatórie purcesse din ánimu si sufletu fratiescu, se binevoiesca a intrá in acestu nobilu opidu, unde noi dinpreuna cu confratii si fii nobilei natiuni magiare, nu numai cu locuintie deschise, ci si cu bracia si animi deschise 'lu primimu dinpreuna cu pre toti On. membrii si fratii óspeti, si totu-odata ne rogamu se binevoiesca a ne imprumutá prin conducerea destineloru Asociatiunei — si pre viitoriu radiele culturiei cele singuru fericitórie de popóra si natiuni; ce cá se póta indeplini rogamu pre Domnulu secoliloru: cá pre Maritulu presidiu alu Asociatiunei transilvane dinpreuna cu toti prea onoratii oficialii la multi ani fericiti se-i tráiesca!

Alimpiu Barbolovicu,

Vicariulu for. eppescu alu Silvaniei si directorulu desp. XI alu Asociatiunei.

Diverse.

— Unu óre care astepta pe amicul seu. Vedendu, ca elu nu mai soseste scrise pe o tablitia ce se afla batuta pe usi'a lui: „Me poti afla in cafenea. Déca va fi intunerecu, candu vei veni aicea si nu vei mai potea ceti, apoi bate la usia din stenga si cere o lumanare.“

— Unu scolaru fu intrebatu ca: pentru ce au muscatu Adam din meru? „Pentru că n'avea cutitu,“ fu naivulu respunsu.

din capulu loculu se póte afirma, ca tentativele magiare, care nu se arata pentru prim'a óra in Bucuresci, voru remanea fara de nici unu resultat Partid'a nationala romana in fruntea careia se aflu d-ni Brateanu si Roseti nu va trada niciodata in teresele romaniloru din Austri'a. Déca d-ni magiar voiescu se se intieléga cu Romani'a, apoi pentru acésta n'aru avea de lipsa a intreprinde o asi lunga calatorie precum este acea pana la Bucuresci. Ei s'aru potea crutia, de tóte acele strapatie si s remana frumosu acasa. Ei n'au decâtu se de romaniloru conlocuitori o completa indreptatire egala, se restabilésca autonomi'a marelui principatu alu Transilvaniei, pe care o au confiscatu si in fine se renuntie odata pentru totudeauna la ide'a, ca voru reusi vreodata a pune natiunea romana intr'o stare politica dependinta de magiarismu — si atunci intielegerea cu Romani'a va fi possibilu fara de nici o dificultate. Pana candu inse unguriu totu mai viséza, ca ei sunt chiepati se domnésca preste orientulu Europei, pana candu tractésa pe romani cadiuti subtu hegemoni'a loru ca pe niste heloti potu umbla cu opinci de fieru la Bucuresci si nu voru face nici o tréba.

Acésta nu este prim'a missiune pe care o tramitu unguriu la Bucuresci si ea nu va fi nicultima. Si d-ni Klapca si Türr au fostu in multe renduri pe aicea. Inse silintiele loru au suferitu naufragiu pentru ca Romani'a se afla pe punctulu de plecarea alu politice de nationalitate si recunosce facerei natiuni dreptulu de a dispune de sórtea sa proprie, in timpu ce unguriu nu se multimescu numai cu autonomi'a natiunei loru, ci voiescu a domni si preste celelalte nationalitati. Aceste doua puncte de vedere sunt asia de opuse unulu altuia si despartite prin unu abisu, incátu ori ce colaborare onesta cu ori care din nationalitatile din orientulu Europei este absolutu eschisa. Unguriu voru se angajese pe romani intr'o lupta contra aspiratiuniloru de emancipare ale slaviloru pretestandu, ca romani sunt amenintia din partea slaviloru in aaeesi mesura ca si unguriu. In realitate inse nu este amenintiatu decâtu numai dorulu de suprematie alu unguriloru si romanii, cari nu pretindu alta, decâtu numai aceea ce este alu loru nu se temu de aceea, déca tóte popórale slavice din giurulu periferiei loru nationale voru castiga dreptulu celu mai completu alu propriei loru destinatiunii.

Ministeriulu Brateanu simpatisésa cu acele popóra, care recunosc principulu de nationalitate, cu Franci'a, Itali'a, Serbi'a, Muntenegrulu, Greci'a si cu preferintia cauta posibilitatea a realisa ide'a ca popórale din orientulu Europei se isi dea mana pentru o aliantia ofensiva si defensiva, pentru ca se nu cadia victime acelu rase, care tindu a trai pe comptulu altoru rase. Si romanii din monarchi'a austriaca lucrésca numai in armonie cu ideile nutrite de partid'a nationala din Romani'a déca ei asemenea slaviloru din Austri'a facu frontu in contra hegemoniei germano-magiare si au scrisu pe drapelulu loru constituirea federalisti'a a Austriei. Nentii si unguriu aspira la suprematia politica si la cesploatarea economica a orientulu Europei. Slavii si romanii amenintiatu trebuie se lucre inpreuna pentru ca se fia in stare se faca facia acestui pericolu.

Este necontestabilu, ca Russi'a oficiósa a comisu in privinti'a acésta mai multe erorii — inse Russia nationala nu va sta la indoiala, ca spre care parte se isi întórca puterea sa. Noi nu vomu permite ca orientulu Europei, care au fostu liberatu cu mari sacrificii de subtu jugulu turcescu, se fia nici germanisatu si nici magiarisatu. Slavii asemenea romaniloru voru se fia ei domni in cas'a loru si déca ei voru lucra inpreuna de siguru, ca voru reusi a isi conserva libertatea si dreptulu propriei loru destinatiuni.

„Politik.“

De pe campulu de resbelu.

Ar crede cineva, ca dupa luarea cu asaltu a capitalei bosniace Serajevo, campani'a de ocupatiune s'aru fi apropiatu de sfirsitul seu. Asia ar fi se fia, déca nu ar fi altcum. Dara cele ce se intempla ne probésa, ca de abea am ajunsu la inceputulu sfirsitului si ca de aci inainte are se ajunga la punctulu de culminatiune, aceea drama despre care nici regisorele si nici celu ce o au inscenatu nu scie ca ce finitu va avea si din câte acte va fi compusa. Faptu este, ca dupa luarea Serajevului actiunea militara pausésa si dintr'o parte si din cealalta. Acésta pauza inse, sémana fórté multu cu aceea liniste profunda si inabusitóre, care premerge orcaneloru celoru teribile. Acésta pauza adversarii o intrebuintiésa pentru ca se se orientese, se isi facu planulu de actiune, se isi dispuna for-

iele si se si le concentrese spre acele puncte de unde crede ca va veni atacul ofensiv alu inamicului. Din partea Austriei se afla acuma mobilisata a treia parte a intregii sale armate, adica 220,000 din armata imperiala si 40,000 de honvedii. Prin ordinu de revizitiune au a se indrepta in celu mai scurtu tempu 2000 cara cu câte doui caii pe campulu de resbelu. Acésta dare de resbelu onerosa si neasteptata la care au fostu supuse deoamdata numai doua comitate si adica acela alu Pestei si alu Bacei, au facutu multu sange reu intre unguri, cari in fine pre langa proteste si remonstrari au cedatu numai celor mai severe mesuri ce s'au luat din partea autoritatiloru in contra celor renitenti, precum inchisore si punere in fiéra scurte. Numerulu celoru caduti, raniti si disparuti in luptele ce au avutu locu pana la macelulu din Serajevo se evaluésa la 1300 individi. Insurgentii nu dau pardonu si nu facu nici prisionieri, in tempu ce guvernulu austriacu umple spitalele si cetatile cele mari ale imperiului cu raniti si cu prisionieri turci. In Vien'a, in Grati'a, in Olmütz, in Pressburg, in B.-Pest'a, in Agram sunt cu sutele. — Si natiunea noastră are a deplange unu numeru inca necunoscutu de fiii bravi si eroici, cari au cadutu pe campulu de onóre, luptanduse ca lei. Indata ce se voru publica listele celoru caduti si raniti, va fi una din ingrigirile noastre cele mai urgente, de a estrage dupa nume pe ai nostri, de órece din nefericire autoritatile competente n'au nici tempulu si nici ordinulu se publice listele acelea de pe nationalitati. Cade deci in sarcin'a diaristiloru romani se culéga pe cei de nationalitate romana, ceea ce este o lucrare dificila si neexacta, de órece multe nume curatu romanesti sunt schimbate si prefacute in nemtiesti, unguresti si sírbesti. O lista exacta a braviloru romanii morti séu raniti o aru putea face singuru si numai d-ni oficiari romani, cari se afla la regimentele mobilisate. Voru face óre d-loru acelu serviciu natiunei romane? Avemu sperantia ca da si comptamu pe patriotismulu d-loru probatu.

— Proclamarea si serbarea independintiei principatului Serbiei, care avu locu cu mare pompa in 22 Augustu a. c. au facutu o impressiune forte rea asupra unguiloru. Densi precum si organele loru de publicitate cele mai principale cu „Hon“ si cu „Pester Lloyd“ in frunte pretindu si reclama in tonu categoricu ca guvernulu austro-ungaru se între cu celu pucinu 20,000 soldatii in Serbi'a si se o anectese puru si simplu, acusundu-o ca ea este focariulu insurectiunei si ca jóca rolulu Piemontelui. Dara comitele Andrassy nu vrea se scie nemica despre aceste alarme nebunesti ale compatriotiloru sei siovinisti, ci din contra, diarele sale oficióse, publica mai pe fia-care di articole si corespondintie, care probésa pana la evidentia — asia dicu ele — lealitatea si neutralitatea guvernului serbescu. Acésta revoltésa si mai multu pe unguirii si ii face se strige si mai tare tradare si éراسi tradare, peire si éراسi peire pentru elementulu ungurescu.

Indata dupa sosirea primiloru ranitii la Vien'a Maiestatea S'a s'au grabitu a visita spitalele, a se informa despre starea lor si a vorbi in particularu cu fia-care din ei, asemenea unui parinte cu fiii sei iubiti. In tóta monarchi'a se facu colecte pentru ajutoriulu celoru ranitii, a familielor loru precum si a acelora, cari au fostu chemati subtu „gloriósele“ stindarde. Pentru scopulu acesta principele de coróna au oferitu 3000 fl. v. a. tramiendiu directu la Vien'a presiedinteli societatii centrale de ajutorare. Nu ne indoimu, ca clas'a avuta a societatii din intréga monarchie se va grabi se imitese pe marinosulu fiu alu primulu si augustulu soldatu alu armatei imperiale.

— (Intre raniti cari se afla) in spitalulu de garnisóna din Gratiu, din regim. Nr. 71 Cesarevic Mare principe alu Rusiei, aflamu urmatori romanii greu raniti: vice-corporalulu Nicolae Ususanu, George Ciogorinu, Trifu Sementia, Teodoru Dimitrie, Ilie Mursa; usoru raniti: George Secosianu, Petru Munteanu, Iufta Semanaru, Atanasie Francescu, Nicolae Vacarescu, Sofronie Popescu si Dimitrie Sacosavu. — Din acelasu regimentu se afla intre ranitii adusi la B.-Pest'a urmatori romanii: Const. Cosiaru, Petru Deliu, Ioanu Vucanu, Trifu Lazaru, Trifu Iurmescu, Trifu Robu, Petru Dragoiu, George Savu, Vasilie Ardelénu, Nicol. Gruiu, Petru Talacu, Iuui Iova, Ivanu Momiru recte Stoic'a, Traila Grozea, Nicolae Dermenescu, Martinu Stancu, Stoa Diorpénu, Trifu Stefanescu. Acestora precum si la toti cameradi lor de arme raniti le dorimu insanetosiare grabnica!

Lig'a albanesa.

Delegatii diferiteloru némuri albanese au subscrisu urmatórea conventiune, jurandu a o tienea neatinsa:

Art. 1. Constituarea legei nóstre are de scopu a respinge decisivu ori-ce incorporare a tiérei nóstre la unu imperiu strainu, si a feri tienutulu de invasi'a straina; ori-ce periculu ilu vomu intempina prin diferite mijlóce.

Art. 2. Intentiile si dorintiele noastre sunt indreptate spre aperia drepturiloru M. S. Sultanului, care nu e respundietoru. Aci ce lucréza la imbucatatirea imperiului, séu cérca sa atitie pe alti in acestu scopu, sunt priviti ca inamici ai natiunei si patriei; acei locuitori, cari tulbura linistea cetatieniloru siluindu si pradandu, voru fi ecsilati.

Art. 3. Plenipotentiarii aceloru districte, cari se unescu cu acésta conventie, voru fi primiti cu placere in lig'a nostra, inscriindu-li-se numele intro carte anumita, care va purta numele: Credinciosii Imperiului si Patriei.

Art. 4. Conformu legei nóstre, vomu aperia viétia, onórea si averea supusiloru nemusulmani, precum si viétia si averea nostra proprie, pedepsindu dupa cuviintia pe resculati.

Art. 5. Cheltuecele pentru poterea armata, care se va tramite ligei din ori-care districtu, se voru face conformu decisiuniloru luate aci, iarú ajutoréle tramise din afara se voru inainta directu armatei.

Art. 6. Avendu in vedere si referintiele din peninsula Balcaniloru nu ne vomu invoi nici odata la intrarea unei armate straine in tiar'a nostra. Noi nu recunóscemu nici guvernulu bulgaru, nici numele lui. Afara de acésta rugamu amicalu pe Serbi'a, se considere drepturile noastre si se ne redea tienuturile, pe cari le-a luat in stapanire pe nedretu; déca cererea nostra nu se va lua in considerare vom tramite spre Serbi'a bande pradatóre si vomu lupta pana la ultima picatura de sange spre a relua tienuturile noastre din possessi'a ei. Totu o asemenea procedura vomu avea si fatia de Muntenegru.

Art. 7. Dupa ce vomu socoti ca aliati ai nostri si pe fratii si concetatenii ce lupta in Balcani si cari acum sunt ecpusi la atátea lipse, ne vomu pune in intielegere cu ei si ii vomu ajuta dupa poteri.

Art. 8. In acele tienuturi in care se intempla pradari si siluiri vomu tramite ajutoru din districtele vecine.

Art. 9. Acei ce se retragu din liga, tradandune, séu pecatuindu ori in ce modu contra ei, se voru pedepsi dupa vin'a lor.

Art. 10. Nici unulu, care va intra in liga, nu va avea dreptu, fara permisiunea ligei, d'a merge in Serbi'a séu Muntenegru, in casu contraru se voru pedepsi.

Art. 11. Ori care nu'si va indeplini punctualu sarcina, va fi neglidentu in inrolarea séu tramiterea poteriloru armate, va calca legile, séu va trada, se va pedepsi in fatia toturoru, luandu-i-se si averea.

Art. 12. Printru unu regulamentu specialu se va hotari inrolarea trupelor, ce au a se tramite in diferite tienuturi, precum si durata serviciului lor.

Art. 13. Impartasirile in privintia concentrarei trupelor séu alte asemenea se voru tramite la destinatie prin solii demni de incredere.

Art. 14. Autoritatile n'au se se amestece de locu in hotaririle ligei precum nici lig'a nu se va amesteca in afacerile interne, afara candu va avea motive basate si insemnate.

Art. 15. Copie de pe aceste hotariri se voru tramite la locurile competente.

Art. 16. Noi toti vomu fi reprezentantii nobililoru Gheghi, Boschi si Bosniaci, cari din copilarie manuescu armele si sunt gata a'si jertfi viétia pentru apararea Patriei; ve conjuramu pentru iubirea Patriei nóstre se tieneti orasiulu Prizrendu ca centru alu aliantiei nóstre.

Noi vomu aperia pe locuitori contra apesariiloru tiraniloru, cautandu a sustinea acésta aliantia pentru copii nostrii. Acei cari nu recunosc aliantia, calcandu legea nostra Sieri, sunt priviti ca nemusulmani, si voru fi insemnati cu batjocura si rusine. (Dupa „Resboiulu.“)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

Teac'a, 20 Aug. st. n. 1878. Vediendu, ca pe aici niminea nu ve impartasieste evenimentele ce se petrecu, de si am avea o multime de preoti juni si inteligenti, — de si cam tardiu primiti, ve rogu, aceste impartasiri: Comitete Lázár Imreh din comun'a Arcidinu a inviatu in scrisu intréga inteligentia din cerculu de alegere alu Teacei, fara osebire de nationalitate, la

Teac'a pe diua de 17 Iuniu 1878, pentru a se consulta cu privire la alegendulu deputatu. S'au si adunatu unu numeru suficiente. Dintre romani la acésta adunare au participatu, doui preoti, unu proprietaru si unu notaru. Adunarea constituindu-se s'au alesu de presiedinte d. convocatoru comt. Lázár Imreh. Notaru nu s'au alesu, pentru ca s'au decisu a nu se lua nici unu protocolu. Dupa deschiderea siedintei luandu cuventulu comt. Teleki din Comlodu au vorbitu per longum et latum despre interesele proprietariului micu si mare si in fine propune de ablegatu pe baron. Ioanu Kemény din Pusta Camarasiu, ca pe o persóna, care este in stare se represente acestu cercu electorale si a define in diet'a din B.-Pesta interesele proprietariiloru. Dupa acésta a luat cuventulu comitete Bethlen, Aglai, Gyulai, si alti magiari mici si mari. Cu toti se intreceau a lauda pe candidatulu br. Kemény si se strige se traiésca (éljen). Inse éljen-urile esndu numai din gur'a magiiloru, siedinti'a érá se se inchida si disólve, déca unu notariu magiaru nu reflectá: bine, bine dá romanii ce dicu? La acesta presiedintele si dupa densulu alti matadori au disu si au afirmatu cá: ei sunt aicea si asia se vede cá prin tacerea lorú ei consimtu. La punctulu acesta am de observatu ca noi romanii inainte de a merge la acea adunare ne am fostu intielesu se mergemu, inse numai pentru a observá, a ascultá — inse a nu vorbi. Acum inse dupa ce am fostu asia de ecpresu provocati si ca se nu crédia magiarii dá romanii consimtiescu m'am vediutu eu singuru necessitatu a vorbi si a cere cuventulu, care dandumi-se le am respunsu prin o vorbire susu si tare, limpede si curatu, ca romanii sub nici unu punctu de vedere nu consimtiescu cu conducerea actuala a guvernului magiaru, precum nici cu mesurile cele asupritóre ale compatriotiloru magiari si ca noi nu vomu votá nici odata pentru candidatulu d-loru, din care cauza si alte o suta si o miia, vomu remanea passivi.

Noi pe aci ne amu convinsu si mai tare ca arm'a nostra cea mai puternica in contra magiiloru si a guvernului lorú este passivitatea si abstienerea dela diet'a din B.-Pesta. Cu tóte aceste eu credu, cá ar fi bine cá la ori-ce ocaziune si ori-ce intalnire cu magiarii, noi se le spunemu cu tóta sinceritatea, ca nu suntemu multiamiti cu guvernarea lorú. A scrie numai prin diarele romane nu este de ajunsu, pentru-cá magiarii pe acele nu le ceteseu si candu audu de numele lorú ii iau frigurile, érá diarele magiare déca reproducu ceva dintr'insele o facu acésta intortochiatu si falsu.

— Instructiunea poporale respective scólele confessionale romane din giurulu Tecei se afla intr'o stare cátu se pote de rea. Docentii lipsescu cu totul, érá directorii sunt mai in totu locul nepasatori. Poporulu celu insetatu de instructiune geme si platesce érá rezultatulu este — nulu.

In 5 Aug. a. c. s'a intemplatú alegerea deputatulu si per aclamationem s'a alesu de deputatu br. Kemény János lipsindu ori-ce altu candidat. La acésta alegere au fostu singuru numai 10 persóne adica 7 magiari si 3 sasi, intre care au fostu si comisiunea. N'au participatu nici unu sufletu de romanu si am curagiulu a afirmá, „cá passivitatea respective decisiunea conferentiei nationale din 8.20 Iuliu a. c. nu a fostu nicairi asia de scrupulosu respectata cá in Teac'a.“

Timpu pe aici s'au indreptatu. De 10 díle nu mai ploua. Secerisiulu s'au terminatu. Gráu forte multu si bunu, cucuruziulu care de ploile cele multe incepuse a tângi s'a indreptatu si este sperantia forte buna, cá déca pana la finele lui Septembrie nu va cadea bruma, recolt'a de cucuruziu va fi de class'a prima. Struguri n'au fostu de candu e lumea asia de multi, numai de ar dá Ddiu tempu bunu cá se se indulcésca. Gregoriu Vitézu.

— In conescu cu corespondinti'a nostra de mai susu reproducemu la locul acesta apelulu adresatu din partea candidatulu br. Kemény catra alegatori romani. Ilu reproducemu in tocmái, pastrandu stilulu si ortografi'a orginalului, care sta la dispositiunea ori cui in biroulu redactiunei. Comentariulu se si ilu faca fieste care in parte.

Catra alegatorii cercului electoralu a Tecii!

Dela impaciuirea dein 1867 incóce circa trei si jumătate mii de programe a resunatu, si nici odata nu a fostu mai claru justificatu proverbulu: „vorba multa saracie.“

Cand' entru adeveru unu stilpu de oameni se dechiara, in cine e numa o schintee dein „stilpu de focu“ a testamentului vechiu, si arunca idei entra masse, pentru care se entuziasma generatiuni si se lupta ca se ajunga ori la calvaria nesuccederei, ori prein victorie la redesteptare, dechiaretiunile unor asemenea oameni mari, au insemnate istorica.

Unui omu de pindia mea, care entra alegatori a' traitu, a cui cugete ante acelora, care cu amicitia la onoratu, a fostu totdeauna descoperite, si care privesce numai de joculu intemplantu aceia, ca entra alti mai meritati, si asemenea berbati, increderea alegatoriloru sa intorsu catra dinsulu, lungu a se dechiara nu e de lipsa, celu multu asi precisa posetiunea.

Convingerea mea e, ca fundamentulu bunastarei in Ungaria inca multu tempu va fi agricultura, aceasta debue desvoltata, de scaderile ce o apase mantuita si ai usiura suportarea greutatiloru, vedemu acea, ca tóte interesele cu ce lacoma grabire sunt reprezentate, numai classa possessoratulu remane papusia de cenusia, — a sositu dar' tempulu, ca se se pune prasime acestei inundari, care surupe fundamentulu.

Deintra legile create pana acuma, acelea care sa doveditu inpractice si fara folosu, ba chiaru daunóse, debue modificate dupa viatia, ca daca lea lipsitu suprema calitate a legiloru bune, desvoltarea graduale, se se modifice asia dicandu se se croiasca dupa trupu.

Au lipsa de modificare, ca se nu amentescu altele

legile care dispune despre inrolarea generale, institutia voluntarilor de unu anu, obligamentul de instructia generale, notariatul cercuale si affacerile comunale etc. etc.

Fatie de legile creande, unde datele adunate in viatia practica, gradulu desvoltare nationale si procesei — vor' veni in divergentie cu doctrinele, nu voi dubieta a urma calea celora.

Eu affu garantia desvoltare graduale in elementele acelea, dein care e compusu regimulu presentu, cu voutu meu pe acela 'lu voi partini.

In casulu de a fi alesu, despre affacerile mele de singuratiei judi, pe Dvestra ve recunosc. —

Inainte debue inse se ve rogu concediulu Dvestra, ca in casulu ne doritu, daca nu asi affa in parlamentulu venitoriu acea bunavolintia, care se va recere si vor' interessa unele casuri specialu Transilvane se 'mu potu depune mandatulu, si se me potu reintorce in jurulu Dlorvestra ca celu gratiosu devotatu.

Ioanne baronu de Kemény.

Sciri diverse.

(Hagiu Loja) comercianti din Serajevo, cari traiescu in Vien'a spunu despre acelu capu alu insurgentilor urmatorele: Elu este din Rumeli'a si nascutu in Usbecu. De tempuriu elu se devota studioloru teologicu, pe care elu le absolva in scolele (medrese) cele mai renumite din Adrianopole si Constantinopole. Dupa terminarea studioloru sale intra intr'o monastire de dervisi si traversa apoi in calitatea acesta o parte a Asiei. Au fostu la Mec'a si la Medin'a si s'au facutu hagiu. Dupa reintorcerea sa in patrie se stabili in Salonicu si apoi in Serajevo. In cetatea acesta elu pe tempulu serbatorilor de 30 zile ale Ramadanulu, chiaru deca ele cadu érna, umbla pe jumetate desbracatu. Se dice chiaru, ca deca era invitat la vre unu fruntasu turcu la mésa elu se ducea aprópe in costumu adamiticu, precum se cuvine unui sntu musulmanu.

(Lupt'a albineloru cu gáscu.) Diariulu „Bohemi'a“ din Prag'a scrie: „In comun'a M... a traitu intru o gradinutia locuitorii unui stupu cu o familia de gáscu, constatória dintr'unu gáscu, 6 gáscu si 28 pui acum marisiori, mai multe septemani in pace si liniste. Albinele lasau cét'a de gáscu a gagai cátu le luá gur'a, aceste inca nu incomodau poporul diligentu cu nemicu. Intr'o dupa amiédia inse trebue cá s'a apropiatu unu puiu de gáscu prea tare de cojnitia si póte increditu fiindu a si ciocanitu in ea ici colea, ce'a ce a luat in nume de reu o albina ce se intorcea dela lucru si a resplatitu indrasné'l'a gáscutiei cu o inghimpere. O lovitura din aripi din partea gáscutiei ranite a datu semnalulu pentru lupt'a generale.

Cu gramad'a a navalitu cét'a de albine pe turm'a de gáscu, ce nu se potea aperá si fiindu usi'a inchisa scaparea nu érá cu potintia. Strigatele gásceloru atacate a atrasu atentiunea locuitorilor casei si numai dupa mai multe impunseturi primite i-a succesu servitoriulu a deschide usi'a.

Acum inse zaceau siése gáscu mórtu pre pamentu, doue au peritu in scurtu dupa ace'a, unele au fostu si au remasu órbe si tóte celelalte mai multu ori mai pucinu ranite, s'au reculesu numai dupa cátev'a dile si au inceputu a mancá.

Albinele intru atát'a erau de infuriate in cátu in decursulu mai multoru óre nu érá ertatu se se arete in curtea aceea si in cele vecine nice animale nice ómeni. Dar' si ele si-au cumperatu prea scumpu invingerea, cá stupulu mai cá va perí. „Economulu.“

(Unu stejaru, care produce pere) se póte vedé cá unu jocu raru alu naturei in dominiulu Ried langa laculu Ammer. Ací se affa unu castelu, care s'a prefacutu de curendu in restauratiune, prin urmare parculu din giurulu lui s'a deschisu publiculu. Aici se affa nemidilocitu pre tiermurele laculu unu stejariu de o periferi'a enorma, care are de securu mai multe sute de ani, trunchiulu este pre din laintru putredu, scorbur'a ar fi potutu serví in vechime (candu erau si pre acolo ursi) cá locuintia unei familie de ursi. De asupr'a pre trunchiu in decursulu tempulu s'a adunatu humusu multu, in care a prinsu radacina unu sambure de pere paduretie, ce a cadutu din intemplanre acolo. Si asia cresce perulu voiosu in societatea ramiloru de stejariu si produce in fia-care anu fructe. „Economulu.“

(Din Teaca ni se relatésa) cu data de 20 l. c. urmatorele: Pe la órele 5—6 dupa amiadiu au venitu de cátra apusu unu orcanu teribilu cu ghiatia si plóie, care de si au duratu numai 5 minute totusi au fostu in stare se nimicéscu tótu ce iau statu in cale precum vii, gradini, verdetiuri, pomi, cucurudie. Claile de gráu de pe hotaru le au resturnatu, risipitu si amestecatu, asia ca nu se mai scie, care acui au fostu. Cara incarcate cu bucate si fenu au fostu resturnate. Capete de ómenii au fostu sparte de glóntiele de ghiatia precum si tóte ferestrele, care erau situate in fati'a orcanulu. In comun'a vecina Arciudin (Erked) orcanulu au fostu si mai turbatu. Acolo au fostu ruinate mai multe case, siuri si gradini, intre care parculu comitelui Bethlen au suferitu mai multu. In comun'a invecinata Pinticu nu s'au intemplanu nici o paguba, pentru ca preotulu de acolo au pusu se traga clopotele si orcanulu s'au speriatu de sunetulu loru si au luat alta directiune. Probatum est! Fráncin.

(Orcanu teribilu.) Subtu acestu titlu ni se scrie din Lis'a si din Copacelu cu data de 24 l. c. urmatorele:

Marti in 20 l. c. pre la 4 óre p. m. erupse unu orcanu cu o furia teribila insotitu de o plóia cu grindina. In câteva minute desradaciná si franse multime de arbori si pomi. Mai multu au suferitu locuitorii comuneloru: Netotu, Breaza, Dejani, Recea, Copacelu, Margineni si Dragasiu unde orcanulu descoperi case si alte superedificate economice, nimici frumósele gradini cu pomi de diferite soiuri, éra ce mai potu scapa de furi'a lui, spre adenc'a intristare a bietiloru locuitori economi nimici grindina, si adeca cucurudiulu, gránele de primavéra, ovese si otavurile intru atáta le a sfarimat, încátu nici nutretiu pentru vite nu se potu aduna. Dauna causata o voru simti multu tempu si mai alesu Dejanarii — la cari nimicindule gradinele totu-odata le a nimicitu si isvórale de castigu pre mai multi ani.

(Ce este homeopathi'a?) „Énu spune 'mi d-le doctoru, ce este homeopathi'a,“ intreba unu maioru pe doctorulu de regimentu. „Cu placere, respunde doctorulu, „si acésta o voi face mai bine, deca iti voi da recepta pentru o supa homeopathica: Eata-o: se iai doi porumbi slabi, se ii legi de crucea ferestrei din cuhna, inse asia, ca umbr'a loru se cadia, intr'o óla cu apa; lasa se fierba apoi ap'a incetu 10 óre si ia dupa aceea cáte o picatura din zam'a aceea intr'unu paharu cu apa.“

(Precum scriu diarele franceze) de curendu veduvitul rege alu Spaniei Alfonso, au trimisu pe comitele de Casa-Sedano in calatorie de petire se ii caute o a doua — socie. Si D-dieu au disu lui Adam: „nu este bine ca omulu se fia singuru“ si ii facu pe Éva. O istorie vechie, dara practisata in tóte dilele.

(In Ajudu unu alegétoru entusiasmatu,) participandu la unu banchetu datu in onórea candidatulu partidei sale, in bucuri'a sa nemarginata se urca pe mésa si incepu se jóce ciardasiu, pana ce lunecandu cadu josu frangendus amendoua piciórele.

(Unu oficiaru prussianu-palmuitu.) La baile din Etretrat unu oficiaru prussianu, credienduse iresistibilu, urmarea de cátuva tempu cu ochiade amórose si maniere pucinu delicate pe o dama tinera. Intr'o di, tinera comtesa se întorse repede spre impertinentulu care o incomoda si intre aplaoesele publiculu ii aplica o sfanta de palma. Urmarea fu ca oficiariulu disparu fara urma dela acele bai.

(Frecventi'a ecspositiunei din Parisu) in lun'a lui Maiu au fostu de 1.666,879 persóne, éra in Iunie se urca la 2.555,523 persóne. Venitul ecestoru doua luni se urca la 3.232,963 franci.

(Unu turcofilu din Elvetia) anume Opel isi botesa fii cu numele Constantinu, Adrianu si Filipu. Despre acésta nemti se mira si se paru superati, ca si candu acele nume n'ar fi totu asia de sonore ca: Hans, Fritz séu Michel.

(O palarie alui Napoleonu I.) In hotelulu Drouot din Parisu s'au licitatu in dilele trecute un'a din acele palarii istorice ale lui Napoleonu I, pe care o au purtatu in ecspeditiunea din Russi'a. Cumperatoriulu, pentru suma de 175 franci au remasu pictorulu Armand Dumarescu.

(Bazine fostulu comandatu) de trista memorie alu Metiului se juca siachu intr'una din dile intr'o societate in Saragossa si pierdu deja dupa a opta trasatura regin'a si unu turnu. Atunci adversariulu

seu ilu intreba deca nu capitulésa? Inganfatulu ex-ma resialu respunde: „Eu nu sunt indatinatu a capitula niciodata!“ „Ce pecatu“ esclama apostrofandulu o dama franceza care audise acele cuvinte, „ce pecatu cá pe tempulu seu nu s'au incredintiatu aperarea Metiulu domnulu acestuia.“ Bazaine se facu surdu si isi musca buiele.

(Domnisióra Dodu) telegrafista au fostu numita in dilele trecute cavalera a legiunei de onóre, pentru ca pe tempulu resbelulu francesu-germanu necspendandu o depesie germana si ecspunendu isi asia viatia, au scapatu mai multe regimente franceze de pericólu care le amenintia de a cadea prinse.

(In 15 Augustu s'au descoperitu) in Macon bustulu marelui poetu si barbatu de statu Alfonso de Lamartine. La aceea serbare grandiósa academi'a franceza au fostu reprezentata prin Laprade si Legouvé.

(Unu casu tragicu) s'au intemplanu mai in dilele trecute in Téca. Cu ocasiunea tragerei la tiru a gendarmiloru, cari au primitu o pusca de o constructiune noua, din nebagare séma, una din pusci se descarca si glontulu trecu prin cóstele capitanulu comandantu Robert Himmler, care dupa suferintie crancene de 22 óre espira a doua di.

Sciri mai noue.

Pana acuma s'au mobilisatu urmatorele regimente si adeca: Nr. 4, 5, 6, 8, 12, 16, 19, 23, 26, 27, 32, 33, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 58, 60, 61, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 76, 78, 79 si 80, va se dica cu totulu 35 de regimente.

Ultimele sciri nu anuncia nici-o lupta mai insemnata dela colón'a principala. Numai divisiunea XX Szapáry, care se affa inca totu intr'o positiune critica la Dobo, a avutu a respinge doua atacuri ofensive si inversiunate ale insurgentiloru in diu'a de 22 Aug. si in cea din 24 Augustu. Detailuri lipsescu.

Post'a redactiunei.

Sibiu, Aug. 1878. Prin acésta ecspirimam profunda nóstra recunoscintia toturoru acelor p. t. d-ni corespondenti si amici, cari au bine-voitu a ne tramite relatiuni si inpartasiri interesante si pretióse asupra decursulu alegeriloru. Le am intrebuintiatu pe tóte pe cátu numai ne au permisu spaciulu.

Teac'a 20 Aug. a. c. Multiumita pentru cele tramise. Asteptam cele promise, cu rogare ca se fia cátu se póte mai obiective.

La adres'a mai multoru d-ni abonati. Fói'a nóstra se ecspedésa regulatu. Ve rogamu a cerceta si pe la birourile postale, de óre ce nu arareori se intemplan ca ecsemplarele se dispara chiaru din si in localulu postalu.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vienna, 27 Augustu.

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.50 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.25 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 20 marce	„	12.10 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcesca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.40 „

Escriere de Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu in clasa I la scol'a populare gr. cath. dein comun'a Maieru se escrie concursu pana in 15 Septembrie a. c. st. n., pre-langa salariu anuale de 120 fl. v. a., platid in rate lunarie anticipative din fondulu scolaru comunale; deci doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si tramite suplicele loru instruite cu documentele necesare pana la terminulu mai susu la Senatulu scolicu gr. cath. din Maieru, post'a ultima Naszod-Rodn'a.

Basilu Groze
presedintele senat. scolicu.

Lean Horga
notariu ad hoc.

(37) 1—3

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurulu midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1868.	Probata definitivu. Efecte exell. Resultatulu eminentulu.	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificarii. Vien'a, 28 martie 1871.
--	---	---

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate partile intregulu corpu si folosindu-o cá bentura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si effectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismulu, ból'a englezéscu, si a altoru bóle invecitate incurabili, ale raneloru, cari puróiéza ne 'ncetatu, ale bóleloru genitali si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trup si in faéa, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate fórtu favorabili mai alesu in inflauri de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la acea, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érasu trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu exellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sanga“ m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „a theci dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea

sanetáti mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepretiu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întorcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilz.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,
Nr. 43 in Klosterthal.

Preste pucinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscintia, fiindu preste potintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiéscu a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, sén din depozitele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai affa in:

Sabiu la Frid. Thallmayer, comerciante.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz,

Dietrich & Fleischner.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Lechitita: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldióra (langa Brasiovu): Friedr. Folberth, apotecariu.

Ilia, C. Hoffinger, apotecariu.

Osiorheiu: Max Bucher.

Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.

Bai'a mare: I. Horacek, apotecariu.

Ajudu: August Binder, apotecariu.

Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Dannffy, apotecariu.

Sedisióra: Iosef B. Teutsch, comerciante.

Reghinulu s.: S. & L. Leonhardt.

Huniadóra: Fried. Acker, apotecariu.

Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Ocn'a (l. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu.

(23) 16